

Obsahový štandardový a Výkonový štandardový štandard GEOGRAFIA

Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Geografia, 5.ročník</p> <p>Cesta od vlastivedy Slovenska k chápaniu Strednej Európy (od regiónu k Európe, vlastiveda sa rozširuje k vlastnej geografii)</p> <p>Región Slovenska</p> <ul style="list-style-type: none"> • poloha, zobrazenie na mape • Slovensko, charakteristika života, tradície • cesta po prúde hlavných riek, vývoj krajiny, osídlenia, života • charakteristiky oblastí – povrch, pohoria, nížiny, kotliny, jaskyne, rieky, plesá, jazerá, vodopády, prírodné krásy, hospodárske aktivity • dôležité mestá, charakteristiky kultúrno-historické a súčasný stav • štátne symboly, čím je Slovensko známe vo svete <p>Stredná Európa</p> <ul style="list-style-type: none"> • cesta po prúde hlavných riek, Labe, Dunaj, Odra, Rýn atď. od ich prameňa k ústi, vychádzajúce z našej republiky k susedným štátom (kreslenie, maľovanie máp, práca s atlasom) • typy krajín – ráz krajiny • charakteristika priemyslovo a poľnohospodársky využívaných oblastí • dôležité mestá a prístavy, dopravné cesty (kanály) • polarita oblastí (sever - juh, východ – západ) v pohľade geologickom, klimatologickom a kultúrno-sociálnom 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie porovnať charakteristické aspekty vybraných oblastí regiónu Slovenska a strednej Európy a vyhľadať si k nim informácie • Žiak pozná polohu Slovenska v rámci Európy a sveta z mapy (hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma) • Žiak vie pracovať s mapou a atlasom, vyhľadať v nej informácie • Žiak vie na mape lokalizovať regióny, vodstvo, mestá, pohoria, najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska • Žiak porovná hospodárstvo a odvetvovú štruktúru priemyslu v jednotlivých regiónoch Slovenska • Žiak porovná prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku • Žiak zhodnotí možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu • Žiak pozná štátne symboly Slovenska • Žiak identifikuje na mape najväčšie pohoria a nížiny Strednej Európy • Žiak vymedzí podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradí ich do úmorí • Žiak zdôvodní rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Strednej Európy • Žiak uvedie príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach preberaných regiónov. • Žiak zhodnotí vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva • Žiak vie zakresliť mapu a vie v nej používať základné topografické značky.
<p>Obsahový štandard</p> <p>Geografia, 6.ročník</p> <p>• Zem ako celok (s dôrazom na Európu)</p> <p>Planéta Zem</p> <ul style="list-style-type: none"> • zemský povrch a jeho tvary, základy geológie a mineralógie • Slnko a Zem – ročné obdobia, deň a noc, planéta Zem vo vesmíre, planéty slnečnej sústavy, Mesiac • glóbus a mapa-zemská os, rovnobežky, poludníky 	<p>Výkonový štandard</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žiak vie pracovať s mapou a atlasom, vyhľadať v nej informácie • vie na mape lokalizovať regióny, vodstvo, mestá, pohoria s dôrazom na Európu • vie zakresliť mapu a vie v nej používať základné topografické značky. • vie používať s porozumením základnú

<ul style="list-style-type: none"> teplotné rozdiely - časové pásma krajinná sféra a jej základné časti, vplyv krajiny na život ľudí, prírodné zložky krajiny, ich vzájomná súvislosť, prírodné spoločenstvá geografická poloha a rozloha svetadielov a oceánov, klimatické pomery-šírkové a výškové pásma, <p>Európa</p> <ul style="list-style-type: none"> prírodné hranice medzi Európou a Áziou členitosť, charakteristika reliéfu, prírodné a klimatické pomery a klimatické pásma v protiklade sever a juh, východ a západ Európy vodstvo kontrastné charakteristiky vybraných štátov a krajín (horské oblasti, oblasti rovin, priemyslové, poľnohospodárske) s ich vegetáciou, faunou a flórou hospodárske pomery rôznych krajín politické rozdelenie oblastí, obyvateľstvo 	<p>geografickú, topografickú a kartografickú terminológiu -Zemské poglobule, rovnobežky, poludníky, obratníky, mierka mapy</p> <ul style="list-style-type: none"> na základe vedomostí o rotácii Zeme, dokáže primerane vysvetliť striedanie noci a dňa a ročných období pozná čas otáčania Zeme okolo osi a obehu okolo Slnka pozná priestorové a časové rozdelenie Zeme- opíše tvar Zeme podľa glóbusu zdôvodní usporiadanie rastlinstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky (výškovú stupňovitost') priradí k jednotlivým šírkovým pásmam typické rastlinné a živočíšne druhy lokalizuje na mapách prírodné hranice medzi Európou a Áziou, podľa zvolených kritérií, porovnáva ich členitosť, prírodné a klimatické pomery a klimatické pásma určí hlavné rieky vybraných regiónov Európy a Ázie popíše a primerane zhodnotí kontrastné charakteristiky vybraných štátov a krajín v súvislosti s ich vegetáciou, faunou a flórou porovnáva a primerane hodnotí kultúrne, spoločenské, politické a hospodárske pomery, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých krajín Európy a Ázie
<p>Obsahový štandard</p> <p>Geografia, 7.ročník</p>	<p>Výkonový štandard</p>
<p>Geografia svetadielov a oceánov -moria, prielivy</p> <p>Afrika</p> <ul style="list-style-type: none"> poloha Afriky,členitosť pobrežia, povrch Afriky, pohoria, nížiny Klimatické a vegetačné pásme zemegule a v Afrike, púšte, sahel, savany, tropický dažďový prales, národné parky, vodstvo, jazerá, rieky, činnosť vetra – pasáty, antipasáty problémy v Afrike, školstvo a zdravotníctvo, Rozdiely kultúr v černoafrickej a islámskej Afrike, v rôznych vegetačných zónach (napr. Pygmejovia, kočovní pastieri, poľnohospodári, obyvatelia oáz, baníci).ďalšie pôsobenie rôznych náboženstiev a tradícií. život a podmienky afrického obyvateľstva v jednotlivých častiach Afriky a v mestách Konfrontácia tradičného života v Afrike so západnou kultúrou. Príklady zmysluplného vývoja. <p>Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> prehľad prírodných pomerov, povrch, členitosť pobrežia, kaňony, nerastné suroviny, prírodné 	<ul style="list-style-type: none"> používa s porozumením základnú geografickú, topografickú a kartografickú terminológiu lokalizuje na mapách svetadiely, oceány a makroregióny sveta podľa zvolených kritérií, porovnávaich postavenie, rozvojové centrá a periférne zóny porovnáva a primerane hodnotí polohu, rozlohu, prírodné, kultúrne, spoločenské, politické a hospodárske pomery, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých svetadielov, oceánov, vybraných makroregiónov sveta a vybraných (modelových) štátov uvádza konkrétne príklady prírodných a kultúrnych krajinných zložiek a prvkov, priestorové rozmiestnenie hlavných ekosystémov (biomov) uvádza na vybraných príkladoch závažné dôsledky a riziká prírodných a spoločenských vplyvov na životné prostredie

<p>zvláštnosti, národné parky</p> <ul style="list-style-type: none"> • problematika životného prostredia, príčiny odlesňovania v Južnej Amerike • fauna a flóra v Južnej a Severnej Amerike • vodstvo-vodopády, jazerá, podnebie oceánske a kontinentálne, hlavné podnebné pásma • jednotlivé štáty a rozdiely medzi nimi, dôležité strediská, typické krajiny Severnej a Južnej Ameriky, napr. na základe (fiktívnej) cesty pozdĺž toku rieky Mississippi • obyvateľstvo a osídlenie, kultúrne pomery • nomádska kultúra niektorých indiánskych kmeňov, vysoká kultúra Inkov a Aztékov, Mayov, prispôsobenie sa indiánov rôznym životným priestorom. • miešanie a ničenie kultúr • Motívy španielsko-portugalského a anglicko-francúzskeho uchopenia majetku a jeho následky (nerastné suroviny, technika, ničenie prírody) • rasová otázka • práca s atlasom, mapou, praktická topografia • životopisy významných bádateľov, cestovateľov Kolumbus, Vespucci, Magalhaes <p>Geografia oceánov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tichý oceán a Oceánia, Indický, Atlantický a Severný ľadový oceán • okrajové moria, polostrovy, ostrovy, súostrovia, prielivy, podmorský reliéf, rybolovné oblasti • podnebie, oceánske prúdy • pevnina a ostrovy, sopečné, koralové, pevninské ostrovy • Práca s atlasom a mapou <p>Astronómia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie oblohy, súhvezdí, Mesiaca • Mesiac a jeho fázy, vplyv na zemské procesy • Slnko, slnečný čas • Slnečná sústava, planéty, galaxie • Významní astronómovia 	<ul style="list-style-type: none"> • vymedzí polohu a opíše pobrežie Afriky z mapy • zdôvodní vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští • porovná prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky • uvedie príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky • uvedie príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike • uvedie závažné problémy sužujúce obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky • zdôvodní rozdiely v podnebí západných a východných oblastí Ameriky • uvedie príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike • vymedzí polohu Ameriky voči ostatným kontinentom a oceánom • zdôvodní jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa • opíše priebeh objavovania a osídľovania Ameriky • uvedie najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu, ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky • porovná hospodársku vyspelosť štátov Ameriky • rozlíši pevninské, sopečné a koralové ostrovy Oceánie • objasní (kvalitatívne) pomocou poznatkov o gravitačných silách pohyb planét okolo Slnka a mesiacov planét okolo planét • odlíši hviezdu od planéty na základe ich vlastností • opíše zdanlivú dráhu Slnka a Mesiaca na oblohe • rozpoznajú základné prvky slnečnej sústavy • poznajú životopisy významných astronómov
<p>Obsahový štandard</p> <p>Geografia, 8.ročník</p>	<p>Výkonový štandard</p>
<p>Austrália, Oceánia, Antarktída</p> <ul style="list-style-type: none"> • krajnotvorné činitele a krajnotvorné procesy, typy krajín a ich využitie, vodstvo, podnebie oceánske a kontinentálne, hlavné podnebné pásma • národy, jazyky a náboženstvá, ľudské sídla • kultúrne zvláštnosti jednotlivých národov • rasy a rasové otázky, aktuálne problémy súčasnosti • ovplyvnenie malajskej rasy a kultúry Portugalcami, Španielmi, Holanďanmi, Angličanmi a Francúzmi • Vybrané štáty a rozdiely medzi nimi, dôležité 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách svetadiely, oceány a makroregióny sveta podľa zvolených kritérií, porovnáva ich postavenie, rozvojové centrá a periférne zóny • opíše polohu a pobrežie Austrálie z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) • zdôvodní jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii, • uvedie príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii

<p>strediská a hlavné mestá</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obyvateľstvo a osídlenie, kultúrne pomery • hlavné priemyselné oblasti, zdroje nerastných surovín, rozdelenie a rozmiestnenie priemyselných odvetví • problematika životného prostredia <p>Ázia</p> <ul style="list-style-type: none"> • poloha Ázie, členitosť pobrežia, povrch - pohoria, nížiny • Klimatické a vegetačné pásma • Obyvateľstvo Ázie, rasy a náboženstvá - budhizmus, hinduizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo, • Veľké krajiny v ich kultúrno - zemepisných polaritách - južná a juhovýchodná Ázia a element vody, východoázijské aglomerácie ; chudobné štáty (Afganistán, Nepál..) oproti bohatým krajinám- (Japonsko, ázijské tigry), • terorizmus vo svete, národnostné a náboženské konflikty v regiónoch • porovnanie kočovného spôsobu života Mongolov a vývoj Japonska v hospodársku veľmoc, nadmerná hustota obyvateľstva • Prírodné katastrofy tajfúny, monzúny, zemetrasenia, povodne – a ich dopad na obyvateľstvo • Meniace sa role ázijských národov v modernom svete, kultúrne pamiatky • Čína, India, arabské krajiny, bývalé krajiny Sovietskeho zväzu <p>Náuka o počasí a astronómia</p> <ul style="list-style-type: none"> • klimatické pomery, meteorologické mapy ako rozširujúce učivo • tlak vzduchu, prúdenie vzduchu • pozorovaním oblohy ku kopernikovskému systému • heliocentrické dráhy planét 	<ul style="list-style-type: none"> • opíše polohu Antarktídy voči ostatnými kontinentom a oceánom • zdôvodní pokrytie územia Antarktídy najväčším pevninským ľadovcom • vysvetlí striedanie polárneho dňa a noci v polárnych oblastiach <ul style="list-style-type: none"> • posúdi, ako prírodné podmienky súvisia s funkciou ľudského sídla, pomenuje všeobecné základné geografické znaky sídel • zhodnotí primerane štruktúru, zložky a funkcie svetového hospodárstva, lokalizuje na mapách hlavné svetové surovinové a energetické zdroje • porovnáva predpoklady a hlavné faktory pre územné rozmiestnenie hospodárskych aktivít • objasní potrebu tolerancie v spoločnosti, rešpektuje kultúrne zvláštnosti i odlišné názory, záujmy, spôsoby správania a myslenia ľudí, zaujíma tolerantné postoje k menšinám • rozpoznáva netolerantné, rasistické, xenofóbne a extrémistické správanie • porovnáva štáty sveta a záujmové integrácie štátov na základe podobných a odlišných znakov • lokalizuje na mapách jednotlivých svetadielov hlavné aktuálne geopolitické zmeny a politické problémy v konkrétnych svetových regiónoch • uvádza na vybraných príkladoch závažné dôsledky a riziká prírodných a spoločenských vplyvov na životné prostredie • rozlišuje najčastejšie typy a formy štátov a na príkladoch porovná ich znaky • zdôvodní veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“) • zdôvodní rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie • vysvetlí dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie • zhodnotí vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie, • zdôvodní veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov • zdôvodní príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikuje regióny, ktoré sú nimi ohrozené, • zdôvodní výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete • vysvetlí prúdenie monzúnov • identifikuje na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • identifikujú na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami • uvedie závažné problémy sužujúce obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie, • rozširujúce učivo-vie robiť meteorologické mapy počasia • zaznamenáva graficky tlak a prúdenie vzduchu • pozná a vie zakresliť Mesiac a jeho fázy • pozná rozdiel medzi geo- a heliocentrickým systémom
<p>Obsahový štandard</p> <p>Geografia, 9.ročník</p>	<p>Výkonový štandard</p>
<p>Slovenská republika v Európe a vo svete</p> <ul style="list-style-type: none"> • SR na mape Európy, susedné štáty • Prírodné podmienky SR, problematika ochrany prírody a životného prostredia, environmentálne hrozby • obyvateľstvo a sídla, spoločnosť a kultúra • hospodárstvo, priemyselné odvetvia • administratívne členenie, oblasti SR a ich špecifiká • hlavné mesto Bratislava a iné dôležité centrá • pozorovanie v krajine, exkurzie <p>Zem ako jednotný celok s vlastnou štruktúrou a dynamikou</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základy geológie, procesy pri tvorbe hornín. • geologické vrstvy ako svedkovia minulých zemských vekov. Zemské dejiny. • teória litosferických dosiek (globálna dosková tektonika) • geológia Álp ako príklad vzniku mladého pohoria • fázy vrásnenia Európy • zemetrasenie • veľké priekopové zlomy, sopečná činnosť, stredoocéánsky chrbát • Rôznosť foriem exogénnych síl, sedimentácia a erózia • pôsobenie ľadovcov na formovanie povrchu Zeme, činnosť vody, vetra – skalné mestá • doba ľadová <p>Globálne problémy ľudstva</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktuálne zmeny na mape • spolupráca krajín sveta (svetový trh a medzinárodný obchod) • doprava, služby, cestovný ruch • politické a hospodárske zoskupenia štátov sveta • spoločensko-hospodárske vplyvy na krajinu a životné prostredie, zložky život. prostredia, problémy života vo veľkých mestách • Krajina a životné prostredie v minulosti a dnes • Spoločensko-hospodárske vplyvy na krajinu a životné prostredie 	<ul style="list-style-type: none"> • organizuje a primerane hodnotí geografické informácie a zdroje dát z dostupných kartografických produktov a elaborátov, z grafov, diagramov, štatistických a ďalších informačných zdrojov • používa s porozumením základnú geografickú, topografickú a kartografickú terminológiu • vytvára a využíva osobné myšlienkové (mentálne) schémy a mapy pre orientáciu v konkrétnych regiónoch, pre priestorové vnímanie a hodnotenie miest, objektov, javov a procesov v nich, pre • vytváranie postojov k okolitému svetu • vymedzí a lokalizuje miestnu oblasť (región) podľa bydliska alebo školy • hodnotí na primeranej úrovni prírodné, hospodárske a kultúrne pomery miestneho regiónu, • možnosti ďalšieho rozvoja, primerane analyzuje väzby miestneho regiónu k vyšším územným celkom • hodnotí a porovnáva na primeranej úrovni polohu, prírodné pomery, prírodné zdroje, ľudský a • hospodársky potenciál Slovenskej republiky v európskom a svetovom kontexte • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje Slovenskej republiky a hlavné centrálnu a periférnu oblasti • z hľadiska osídlenia a hospodárskych aktivít • uvádza príklady účasti a pôsobnosti Slovenskej republiky v svetových medzinárodných a nadnárodných inštitúciách, v organizáciách a integráciách štátov • objasní účel dôležitých symbolov nášho štátu a spôsoby ich používania • rozlišuje a porovnáva úlohy jednotlivých zložiek štátnej moci SR a ich orgánov a inštitúcií, uvedie

<ul style="list-style-type: none"> Ochrana prírody a životného prostredia – princípy a zásady ochrany prírody a životného prostredia, chránené územia prírody, globálne enviromentálne a sociálne problémy ľudstva 	<ul style="list-style-type: none"> príklady inštitúcií a orgánov, ktoré sa podieľajú na správe obcí, krajov a štátu objasní výhody demokratického spôsobu riadenia štátu pre každodenný život občanov Popíše vplyv začlenenia SR do EU na každodenný život občanov, uvedie príklady práv občanov SR v rámci EU i možných spôsobov ich uplatnenia ovláda základy praktickej topografie a orientácie v teréne aplikuje v teréne praktické postupy pri pozorovaní, zobrazovaní a hodnotení krajiny uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu vo voľnej prírode rozpozná podľa charakteristických vlastností vybrané nerasty a horniny s použitím určovacích pomôcok rozlišuje dôsledky vnútorných a vonkajších geologických dejov, vrátane geologického obehu hornín a obehu vody porovná význam pôdotvorných činiteľov pre vznik pôdy, rozlišuje hlavné pôdne typy a pôdne druhy v našej prírode rozlišuje jednotlivé geologické obdobia podľa charakteristických znakov zvažuje, aké zmeny vo vybraných regiónoch sveta nastali, nastávajú, môžu nastať a čo je príčinou zásadných zmien v nich posúdi na primeranej úrovni priestorovú organizáciu svetovej populácie, jej rozloženie, štruktúru, rast, pohyby a dynamiku rastu a pohybov, zhodnotí na vybraných príkladoch mozaiku multikulturálneho sveta posúdi, ako prírodné podmienky súvisia s funkciou ľudského sídla, pomenuje všeobecné základné znaky sídel zhodnotí primerane štruktúru, zložky a funkcie svetového hospodárstva, lokalizuje na mapách hlavné svetové surovinové a energetické zdroje porovnáva predpoklady a hlavné faktory pre územné rozmiestnenie hospodárskych aktivít porovnáva štáty sveta a záujmové integrácie štátov na základe podobných a odlišných znakov lokalizuje na mapách jednotlivých svetadielov hlavné aktuálne geopolitické zmeny a politické problémy v konkrétnych svetových
---	--

	<p>regiónoch</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvedie príklady niektorých prejavov globalizácie, porovná ich klady i zápory • uvedie niektoré globálne problémy súčasnosti, vyjadrí na ne svoj osobný názor a popíše ich • hlavné príčiny i možné dôsledky pre život ľudstva • objasní súvislosť globálnych a lokálnych problémov, uvedie príklady možných prejavov a spôsobov • riešení globálnych problémov na lokálnej úrovni – v obci, regiónu • uvedie príklady medzinárodného terorizmu a zaujme vlastný postoj k spôsobom jeho potierania <ul style="list-style-type: none"> • uvedie na základe pozorovania význam vplyvu podnebí a počasí na rozvoj a udržaní života na
--	---

Témy, ktoré máme navyše v zmysle prehĺbenia učiva:

- **podrobné životopisy cestovateľov a bádateľov,**
- **prepojenie s predmetom biológia 8. ročník školský vzdelávací program– geológia a mineralógia**
- **prepojenie s dejepisom – história vzniku rôznych kultúr a osídlení, tradície astronómia**

Téma, ktorá je preberaná na inom predmete:

Pravek je zaradený v dejepise.